

SCREENING FOR BILAG IV-ARTER

**Maritimt Center Frederikssund, 3600
Frederikssund**



Rekvirent: Frederikssund Kommune

Dato: 1. september 2025

DMR-sagsnr.: 2024-0121



Dansk Miljørådgivning A/S

Din rådgiver gør en forskel ...

Vi er landsdækkende. Find nærmeste kontor på www.dmr.dk.

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	2
2. Beskyttelsesbestemmelser	3
2.1. Habitatdirektivet	3
2.2. Forsigtighedsprincippet	3
2.3. Fuglebeskyttelsesdirektivet.....	3
3. Metode	4
3.1. Undersøgelse for flagermus	4
3.2. Undersøgelse for Markfirben	4
3.3. Andre bilag-IV arter.....	4
3.4. Andre beskyttede arter	4
4. Resultater.....	4
4.1. Bilag IV-arter.....	4
4.2. Markfirben	10
4.3. Andre bilag IV-arter.....	11
4.4. Andre beskyttede arter	11
5. Sammenfatning og anbefalinger	11
5.1. Flagermus	11
5.2. Markfirben	11
6. Referencer.....	12

Sagsbehandler



Lars Michael Nielsen,
Biolog, Cand. Scient.
Tlf.: 25505503
lni@dmr.dk

Kvalitetskontrol



Emilie Just Nielsen
Afdelingsleder, Industrimiljø
Tlf.: 40 76 06 27
ejn@dmr.dk

1. Indledning

I forbindelse med udvikling af visionsprojektet Maritimt Center Frederikssund og forslag til Lokalplan 173 for Maritimt Center ved Kalvøvej i Frederikssund, har bygherre; Frederikssund Kommune bedt Dansk Miljørådgivning A/S (DMR) om at udføre en screening af projektområdet, matrikel 27am og matrikel an, Frederikssund Markjorder og et område umiddelbart nordøst for, matrikel 27a, Frederikssund Markjorder, for flagermus (*Chiroptera*) og Markfirben (*Lacerta agilis*) samt områdets potentiale som levested for disse arter.

Screeningen blev gennemført 2. april 2025 sammen med biolog Tina Køel fra Klima og natur, Frederikssund Kommune.

Følgende konkrete områder er besøgt:

- Træer inden for planområdet.
- Eksisterende bygninger inden for planområdet.
- Området ved Sillebro Å samt naturarealet nordøst for åen.
- Havneområdet med bådopbevaringspladser inden for planområdet.



Figur 1. Ortofoto af besigtigelsesområdet, hvid stiplede strek (27a, 27am, og 27an, Frederikssund Marksjorder), der er blevet screenet for flagermus (*Chiroptera*) og Markfirben (*Lacerta agilis*). Planområdet er markeret med rødt stiplede strek
©KDS, ©GeoDanmark, ©GST

2. Beskyttelsesbestemmelser

2.1. Habitatdirektivet

Habitatdirektivet forpligtiger medlemslandene til at træffe de nødvendige foranstaltninger til at indføre en streng beskyttelsesordning i det naturlige udbredelsesområde for dyrearter, som står på bilag IV. Habitatdirektivets Artikel 12 /1/ omfatter beskyttelse af dyre- og plantearter på direktivets bilag IV. Artikel 12 beskyttelsen indebærer forbud mod:

- A. Alle former for forsætlig indfangning eller drab af enheder af disse arter i naturen.
- B. Forsætlig forstyrrelse af disse arter, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer eller vandrer.
- C. Forsætlig ødelæggelse eller indsamling af æg i naturen.
- D. Beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder.

I Danmark forekommer der 39 dyrearter, der er opført på Habitatdirektivets bilag IV. Visse af disse er sjældne, mens nogle er mere almindelige, men deres levesteder har under en årrække været i arealmæssig tilbagegang. Et yngle- eller rasteområde forstås som en samling af lokaliteter, hvor en bestand af en art yngler eller raster, og ikke som hver enkelt lokalitet eller forekomst, medmindre der ikke er økologisk sammenhæng med andre lokaliteter eller forekomster. Ofte vil de enkelte lokaliteter i et sådant "netværk" af lokaliteter, der udgør et yngle- eller rasteområde, indbyrdes supplere hinanden i at opretholde bestanden. Betydningen af de enkelte lokaliteter i netværket kan afhænge af bestandens tæthed og spredningsmuligheder. Ved vurderingen af om et yngle- eller rasteområde beskadiges eller ødelægges, er det afgørende, om den økologiske funktionalitet kan opretholdes på mindst samme niveau som hidtil /1/.

Bestemmelserne er ikke til hindrer for, at der kan foretages indgreb i områder, som rummer yngle- eller rastesteder for beskyttede arter. Det er imidlertid afgørende, at man i så fald – fx ved hjælp af afværgeforanstaltninger – undgår såvel midlertidig som permanent forringelse af områdernes vedvarende økologiske funktion for de berørte arter.

Dette fremgår af danske og europæiske vejledninger, og betegnes som kravet om opretholdelse af vedvarende økologisk funktionalitet.

2.2. Forsigtighedsprincippet

Der er ved denne undersøgelse for potentielle yngle- og rastesteder for flagermus taget udgangspunkt i forsigtighedsprincippet.

EU-domstolen har fastlagt forsigtighedsprincippet. Dette betyder, at der skal foreligge dokumentation for, at en given aktivitet ikke medfører skadelige virkninger, fremfor at bevise forekomsten af sådanne skader. Dette indebærer, at vurderingen skal være grundig og detaljeret og baseres på den bedst tilgængelige viden inden for området. Forsigtighedsprincippet sikrer en høj prioritering af et solidt, videnskabeligt grundlag. Hvis der er videnskabelig tvivl om mulige påvirkninger, skal denne tvivl altid komme de beskyttede arter, herunder arter omfattet af Habitatdirektivets bilag IV, til gode. Dette betyder, at beskyttelsen af disse arter skal vægtes højest i vurderingen.

2.3. Fuglebeskyttelsesdirektivet

Fuglebeskyttelsesdirektivet under EU beskytter fugle og deres levesteder mod at blive slået ihjel eller ødelagt. Dette betyder at træer og bygninger med redesteder for fugle ikke kan fældes i yngletiden /8/.

3. Metode

3.1. Undersøgelse for flagermus

Inden besigtigelse af projektområdet, bliver offentlige tilgængelige databaser som arter.dk og [Danmarks Arealinformation](http://DanmarksArealinformation.dk), gennemgået for fund af flagermus (*Chiroptera*) på og i nærhed af adressen. Derudover føres der dialog med folk på havneområdet, herunder havnefogeden, for at afdække om der er set flagermus.

Undersøgelsesområdets gennemgås ved fysisk besigtigelse. Bygninger på lokalplanområdet gennemgås med termisk kamera for at undersøge, om der er rastende individer eller kolonier af flagermus. Der undersøges yderligere efter andre tegn på flagermus (*Chiroptera*) såsom flagermusekskrementer, kradsemærker, afdøde/udtørrede individer og knogler herfra, samt rester af insekter, herunder specielt afbidte nat- og dagsommerfuglevinger for at vurdere om der tidligere har været flagermus i bygningerne. Tilgængelige huller i bygningerne undersøges forsigtigt med endoskop. Bygningernes potentiale som yngle- eller rasteplass, vurderes ud fra tilstedeværelse af åbninger udefra og ind. Bygningernes facader bliver ligeledes gennemgået for sprækker og huller.

Træerne indenfor undersøgelsesområdet bliver gennemgået. Træerne gennemgås for hulheder, sprækker, samt løstsiddende bark og tegn på flagermus (*Chiroptera*), som fx flagermusekskrementer ned langs stammen. Ved tilgængelige hulheder og sprækker anvendes der endoskop.

Der foretages ikke på nuværende tidspunkt lytteundersøgelser for flagermus (*Chiroptera*).

3.2. Undersøgelse for Markfirben

Lokalplanområdet og området umiddelbart nordøst for samt området langs Sillebro Å gennemgås ved fysisk besigtigelse for individer af, tegn på og egnede levesteder for Markfirben (*Lacerta agilis*).

Undersøgelserne for markfirben følger DCE's tekniske anvisning, TA-A16 /3/

3.3. Andre bilag-IV arter

Inden besigtigelse af lokalplanområdet, bliver offentlige tilgængelige databaser som arter.dk og [Danmarks Arealinformation](http://DanmarksArealinformation.dk), gennemgået for fund af andre bilag IV-arter på og i nærhed af dette.

3.4. Andre beskyttede arter

Hvis der findes andre arter, som er opført på Habitatdirektivets bilag IV, eller potentielle yngle- eller rastesteder herfor, registreres disse også. Eventuelle arter, der ikke kan bestemmes på stedet affotograferes, hvis muligt, til nærmere bestemmelse.

4. Resultater

4.1. Bilag IV-arter

Flagermus (Chiroptera sp.)

Ud fra fund i databaser er nærmeste registrering af flagermus ubestemte flagermus (*Chiroptera*) ca. 1 km mod sydøst i maj 2020 og 1,3 km mod nord i maj 2018.

Der blev ved besigtigelsen konstateret sprækker under tagudhængen flere steder på bygningerne.

Der var ingen tegn på flagermus (*Chiroptera*) i bygningerne på lokalplanområdet, der blev ikke fundet levende eller døde individer, ekskrementer, urin eller kradsemærker.

Myndigheden konkluderer under besigtigelsen, at der ikke bør foretages yderligere undersøgelser for flagermus i bygningerne eller afværgeforanstaltninger ifm. nedrivning af eksisterende bygninger.

På lokalplanområdet blev der identificeret fem træer der kan udgøre levesteder for flagermus (Figur 2). Fire mirabel, (*Prunus cerasifera*) som er en del af et levende hegn i den nordvestlige del af lokalplanområdet og en sølvpoppe (*Populus alba*) i den sydlige del af lokalplanområdet, (Figur 3 - **Figur 7**).

I forbindelse med anlæg af Maritimt Center Frederikssund, har bygherre, Frederikssund Kommune, oplyst til DMR A/S, at træ nr. 3, mirabel, (*Prunus cerasifera*), og træ nr. 5, sølvpoppe (*Populus alba*), vil blive bevaret.



Figur 2. Oversigt over placering af træer der kan være potentielt levested for flagermus (*Chiroptera*) og træer, som blev registreret med fuglereder. © DMR A/S



Figur 3. Træ nr. 1 med levested for flagermus (*Chiroptera*) i form af løs bark eller sprækker, der kan anvendes til sommerrastepads, og fuglerede. Træet ønskes fældet i forbindelse med anlæg af Maritimt Center Frederikssund. © DMR A/S



Figur 4. Træ nr. 2 med fuglerede. Træet ønskes fældet i forbindelse med anlæg af Maritimt Center Frederikssund. © DMR A/S



Figur 5. Træ nr. 3 med levested for flagermus (*Chiroptera*) i form af løs bark eller sprækker, der kan anvendes til sommerrasteplads og fuglerede. Træet vil blive bevaret. © DMR A/S



Figur 6. Træ nr. 4 med levested for flagermus (*Chiroptera*) i form af løs bark eller sprækker, der kan anvende til sommerrastepads. Træet ønskes fældet i forbindelse med anlæg af Maritimt Center Frederikssund. © DMR A/S



Figur 7. Træ nr. 5 med levested for flagermus (*Chiroptera*) i form af løs bark eller sprækker, der kan anvende til sommerrasteplads. Træet vil blive bevaret. © DMR A/S

På baggrund af besigtigelsen, blev der den 9. april 2025 iværksat, at de blev træer, der blev fundet egnet som levesteder for flagermus (*Chiroptera*) og dem med fuglereder markeret, således disse ikke bliver fældet ved en fejl.

4.2. Markfirben

Området langs Sillebro Å øst for planområdet, naturarealet nordøst for planområdet (matrikel 27a), samt havneområdet ved bådopbevaringspladserne (matrikel 27 am) blev gennemtravet for at lokalisere potentielle levesteder for Markfirben (*Lacerta agilis*).

Der blev ved besigtigelsen hverken fundet levende eller døde individer af markfirben.

Det blev konstateret, at der i områderne ikke er gunstige jordbundsforhold og jorden er visse steder for komprimeret til at være et egnet levested for markfirben. Arealet langs Sillebro Å er derudover for fugtigt og skyggefuldt for markfirben.

4.3. Andre bilag IV-arter

Ud fra fund i databaser er nærmeste registrering af bilag IV-arter stor vandsalamander (*Triturus cristatus*) og spidssnudet frø (*Rana arvalis*) 1 km mod sydøst. Der er flere veje og boligområder mellem registreringsstederne og projektområdet.

Myndigheden konkluderede ved besigtigelsen, at der ikke er egnede levesteder for spidssnudet frø eller andre paddearter, hvorfor der ikke skal foretages yderligere undersøgelser for disse arter.

Der blev hverken på selve lokalplanområdet eller områderne op til fundet andre bilag IV-arter.

4.4. Andre beskyttede arter

Databaser viser at nærmeste fund af andre beskyttede arter er Lille Vandsalamander og Skrubtudse ca. 700 meter øst for lokalplanområdet. Der er større veje og boligområder mellem lokalplanområdet og fundstederne.

Der blev hverken på selve lokalplanområdet fundet træer med fuglereder, Figur 4. Disse er beskyttet i yngletiden ifølge Fuglebeskyttelsesdirektivet

5. Sammenfatning og anbefalinger

5.1. Flagermus

For at flagermus (*Chiroptera*) benytter loftrum og bygninger som raste- eller yngleplads, kræver det primært, at indflyvning kan ske, hvilket det kan ved sprækker på bare 1-4 cm i højden. For at flagermus benytter bygninger som vinterrast, kræver det yderligere, at der er frostfrit, ro og beskyttelse mod bl.a. rovdyr og indtrængen af vand. Mens der for sommerrastesteder stilles krav til at temperaturen er højere og mere stabil – hvis der er for koldt vil de fx flytte ind i isolering, mens de ved for høje temperaturer vil flytte til fx husets udhæng.

Der er i bygningerne nogle steder, hvor indflyvning tillades, men på baggrund af at der ikke er fundet tegn på flagermus som flagermusekskrementer, kradsemærker, døde individer eller knogler heraf, vurderes det, at flagermus indtil nu ikke har anvendt huset som raste- eller leveområde. Det vurderes at nedrivningen af bygningen ikke vil medføre, at der bliver ødelagt levesteder for flagermus eller andre bilag IV-arter.

De træer der er udpeget som mulige sommerrastesteder for flagermus, bør kun fældes i vinterhalvåret for at forhindre at flagermus bliver slået ihjel ligeledes bør træer udpeget som havende fuglereder kun fældes i vinterhalvåret jf. fuglebeskyttelsesdirektivet. Ligeledes bør der indledes en dialog med de relevante myndigheder om at skabe erstatningslevesteder for flagermus i form af erstatningstræer der kan fredes og/eller veteraniseres. Disse skal være skabt før træerne fældes således at der ikke kommer mangel på levesteder inden for lokalplanområdet. Det kan ikke udelukkes, at området fungerer som fourageringsområde og derved levested for flagermus. Dette kan undersøges via lytteundersøgelser.

5.2. Markfirben

Det vurderes, at der ikke er potentielle levesteder for markfirben (*Lacerta agilis*), hvorfor det ikke er nødvendigt at planlægge for afværgeforanstaltninger for denne art i forbindelse med anlæg af Maritimt Center Frederikssund.

6. Referencer

- /1/ Miljøstyrelsen, 2020
Habitatvejledningen: Vejledning til bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.
- /2/ EF, 1992
Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter, med tilhørende opdateringer.
- /3/ Tekniske anvisninger for NOVANA naturprogram, DCE, 2018
Overvågning af markfirben, TA-A16.
- /4/ Tekniske anvisninger for NOVANA naturprogram DCE, 2018
Overvågning af Flagermus, TA-A04
- /5/ Christian Kjær (Red.), Lars Christian Adrados, Mikkel Boel, Lars Briggs, Per Klit Christensen, Niels Damm, John Frisenvænge, Kåre Fog, Rikke Reisner Hansen, Martin Hesselsøe, Rasmus Mohr Mortensen, Peer Ravn, Sabine Stosiek, Morten Strandberg, Ole Roland Therkildsen, Peter Wiberg-Larsen, 2023.
Opdatering af: Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets Bilag IV. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 271 s. - Videnskabelig rapport nr. 520
- /6/ Miljøministeriet, 2021
BEK nr 521 af 25/03/2021, Artfredningsbekendtgørelsen
<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/521>
- /7/ Miljøstyrelsen, 2024
Beskyttede arter
<https://mst.dk/erhverv/rig-natur/artsforvaltning/beskyttede-arter/padder-og-krybdyr>
- /8/ Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, 2025
<https://sgavmst.dk/natur-og-jagt/natur-og-biodiversitet/vis-hensyn-til-dyr-i-naturen/pas-paa-fuglenes-reder-og-levesteder>